Falkland háború

Időről időre sarokba szorított argentin politikusok agyában felmerül az ötlet, hogy figyelemelterelés gyanánt ideje lenne ismét megtámadni a Falkland-szigeteket, mert az 82-ben is milyen jól sikerült.

Most éppen **Javier Milei** argentin elnök vette elő a klasszikus lemezt az ENSZ Közgyűlésén. Bár fegyveres harckocsik helyett ezúttal gazdasági szankciókkal támadja a Falkland-szigeteknél fúró brit olajcégeket, a belpolitikai recept a régi: *„ha odahaza ég a ház, mindig jól jön egy kis emberkedés a nemzeti büszkeség jegyében.”*

A Falkland-szigeteki háború egyébként az újkori történelem egyik legkülönösebb fegyveres konfliktusa volt: egy gazdaságilag összeomló dél-amerikai katonai diktatúra és egy belpolitikai válsággal küzdő brit kormány feszült egymásnak egy szinte teljesen kopár, fagyos atlanti-óceáni szigetcsoportért, amelyet több birka lakott, mint ember. Maga a konfliktus teljes terjedelmében olyan szinten értelmetlen volt, ráadásul a melléfogások és bizarr hibák sorozata, hogy simán összefoglalható lenne Benny Hill aláfestő zenei motívumok mellett, ha nem követelt volna 907 halálos áldozatot.

A háború cselekményei dióhéjban

A szigetek (amelyeket az argentinok Las Malvinas-nak neveznek) feletti szuverenitásról a 19. század óta vitatkozott a két ország, de 1982-re mindkét oldalon olyan politikai helyzet alakult ki, ami a háború felé taszította az eseményeket.

Argentínát akkor egy brutális katonai junta irányította **Leopoldo Galtieri** tábornok vezetésével. A gazdaság romokban hevert, az infláció az egekbe szökött, és az utcákon mindennaposak voltak a kormányellenes tüntetések. Galtierinek szüksége volt egy hatalmas elterelő műveletre, amely egységbe kovácsolhatta volna a népet. A szigetek *„visszaszerzése”* tökéletes hazafias kártyának tűnt.

Nagy-Britanniában a *„Vaslady”*, **Margaret Thatcher** népszerűsége történelmi mélyponton volt a neoliberális gazdasági reformok és a növekvő munkanélküliség miatt. Thatcher nem engedhette meg magának, hogy gyengének tűnjön a nemzetközi porondon.

Az argentinok azt hitték, hogy a britek nem fognak háborúzni egy 13 000 kilométerre lévő, stratégiailag értéktelen szigetért. Ezt a hitet erősítette, hogy London nem sokkal korábban vonta ki a térségből az utolsó jégtörő hadihajóját, a **HMS Endurance**-t, amit Buenos Aires a brit érdektelenség és lemondás egyértelmű jeleként értelmezett.

A háború közvetlen kiváltó oka (a *casus belli*) nem is magukon a Falkland-szigeteken, hanem a még kietlenebb Déli-Georgia szigeteken történt, egy egészen bizarr incidenssel.

1982. március 19.: Egy argentin üzletember, **Constantino Davidoff** engedélyt kapott, hogy ócskavasként elbontson egy elhagyatott bálnavadász állomást Déli-Georgián. A munkásokkal együtt azonban titokban argentin tengerészgyalogosok is partra szálltak, akik azonnal felvonták a szigeten az argentin zászlót. A britek ezt szuverenitásuk megsértésének vették, és útnak indították a HMS Endurance-t, rendet rakni.

1982. április 2. (**Rosario hadművelet**): Látva a brit reakciót, Galtieri elnök előrehozta a terveit. Az

argentin hadsereg különleges egységei lerohanták a Falkland-szigetek fővárosát, *Port Stanley*-t. A szigeteken állomásozó alig 68 brit tengerészgyalogos rövid tűzharc után, a brit kormányzó parancsára megadta magát. Argentínában kitört a népünnepély: a tüntetők másnap már Galtierit éltették a terekre vonulva.

Nagy-Britannia válaszul azonnal hadműveleti zónává nyilvánította a szigetek körüli 200 mérföldes körzetet és útnak indította a brit történelem egyik legimpozánsabb tengeri haderejét (Task Force).

Bár az argentin légierő a francia Exocet rakétákkal komoly veszteségeket okozott a brit flottának (elsüllyesztve többek között a **HMS Sheffield**-et és a **Atlantic Conveyor** szállítóhajót), a felkészültebb brit hadsereg a szárazföldön felőrölte a nagyrészt besorozott, gyakorlatilag éhező argentin sorkatonákból verbuvált egységeket.

1982. június 14.: A Port Stanley körüli hegyekben vívott brutális éjszakai gyalogsági harcok után (mint a Tumbledown-hegyi csata) az argentin erők parancsnoka, Mario Menéndez tábornok belátta a helyzet tarthatatlanságát. A kormány parancsa ellenére aláírta a feltétel nélküli megadást a brit Jeremy Moore vezérőrnagy előtt.

A falklandi háború 74 napja alatt összesen 907 ember vesztette életét.

A Falkland szigetek „őslakossága”, Feketebarna albatroszok a West Pointon

A háború utóélete és következményei

Argentínában: A vereség akkora sokkot okozott, hogy a katonai junta napokon belül megbukott. Galtieri tábornokot lemondatták (később börtönbe is zárták a háborús kudarcért), és az országban valamelyest visszaállították a demokratikus rendszert.

Nagy-Britanniában: Margaret Thatcher nemzeti hőssé vált. A *„falklandi faktor”* miatt a Konzervatív Párt földcsuszamlásszerű győzelmet aratott az 1983-as választásokon, bebetonozva Thatcher hatalmát.

Bár a brit haditengerészet végül győzött, a háború 74 napja alatt mindkét oldalon olyan elképesztő logisztikai káosz, kommunikációs csőd és *„kabaréba illő”* jelenetek zajlottak le, amelyeknél a józan ész már teljesen csődöt mondott.

A brit luxushajók, amiket megfosztottak a kaszinóktól

A brit kormány rájött, ahhoz, hogy 13 000 kilométeres távolságra küldje a katonákat az Atlanti-óceán déli részére, nem volt elég csapatszállító hajójuk. Ezért a védelmi minisztérium gyorsan rekvirált 62 civil hajót (az úgynevezett STUFT flottát).

A flottába bekerült az SS Canberra és a híres Queen Elizabeth 2 (QE2) luxus-óceánjáró is. A katonák elhelyezése érdekében a hajógyárakban rohamtempóban kiszaggatták helyükről a luxus-kaszinóasztalokat, játékgépeket és wellness-részlegeket, hogy helikopter-leszállókat és emeletes ágyakat építsenek a helyükre. A brit elit egyégek így konkrétan plüssfotelekben és luxuskabinokban utaztak a háborúba.

A Falkland-válság idején a Cunard Queen Elizabeth 2 nevű hajóját a brit kormány csapatszállító hajóként rekvirálta

De ez a kapkodás elenyésző ahhoz képest, hogy az argentin katonai juntának mekkora logisztikai

katasztrófát sikerült összelapátolnia. Miután lerohanták a szigeteket, több mint 10 000, nagyrészt besorozott, tapasztalatlan fiatalt állomásoztattak a fagyos sárban.

Miközben a frontvonalon harcoló argentin katonák szó szerint éheztek és fagytak meg a lövészárkokban, a szigetek fővárosában, Port Stanley-ben a raktárak roskadoztak az élelemtől, a meleg ruhától és a muníciótól. Az argentin tisztek rutintalanságuk és az időjárás miatt képtelenek voltak megszervezni a logisztikát a pár mérföldre lévő állásokhoz, a katonáknak pedig szigorúan megtiltották, hogy a raktárakból önkiszolgáló módon hozzanak utánpótlást.

A Blowpipe-rakéta: amivel a katonák hamarabb találták el magukat, mint az ellenséget

Mindkét fél használta a brit gyártmányú, kézi indítású Blowpipe légvédelmi rakétarendszert. Ez a fegyver azonban a hadtörténelem egyik legrosszabb dizájnja volt: a katonának egy kis joystickkal kellett (volna) a rakétát a repülőre vezetnie a kilövés után. A háború alatt a britek közel 100 Blowpipe-rakétát lőttek ki az argentin gépekre, de mindössze 1 (azaz egy) igazolt találatot értek el. Az argentinok még rosszabbul jártak: a bonyolult irányítás és a hatalmas visszarúgás miatt a katonák többször a földbe, a saját állásaikba, sőt, állítólag többször saját magukat lőtték ki a rakétákkal.

Amikor mindkét fél ugyanazokat a fegyvereket használta

Mivel Argentína a háború előtt rengeteg fegyvert vásárolt Nagy-Britanniától, a két hadsereg felszerelése bizarr módon szinte teljes egészében megegyezett.

Mindkét oldalon FN FAL gépkarabélyokat használtak, ami miatt a lövöldözések közben a hang alapján képtelenség volt megkülönböztetni a barátot az ellenségtől.

Az argentin légierő brit gyártmányú Type 42-es rombolókkal rendelkezett, így tökéletesen ismerték a brit flotta radarjainak és légvédelmének vakfoltjait.

A legdurvább baráti tűz (Blue on Blue) is ennek „köszönhetően” történt: A HMS Cardiff brit romboló egy éjszaka észlelt egy lassan repülő célpontot. Azt hitték, argentin utánpótlás-szállító, ezért kilőttek rá egy Sea Dart rakétát, ami meg is semmisítette a gépet. Később kiderült, hogy egy brit Gazelle helikoptert lőttek le, a fedélzetén négy brit katonával.

Egy ikonikus kép a Falkland-szigeteki háborúból

Black Buck hadművelet

Hogy megakadályozzák az argentin gépek felszállását Port Stanley-ben, a britek úgy döntöttek, lebombázzák a kifutópályát. Mivel nem voltak a közelben bázisaik, a bombázást az Atlanti-óceán közepén lévő Ascension-szigetről indították el Avro Vulcan nehézbombázókkal.

A célpont 6300 kilométerre volt. Ahhoz, hogy egyetlen Vulcan bombázó eljusson a Falkland-szigetekig és vissza, 11 darab Victor tankergépre volt szükség, amelyek a levegőben egymást is tankolták egy bonyolult, piramisjáték-szerű láncolatban. Ha egyetlen tankergép meghibásodott volna, borult volna az egész lánc.

Az egész elképesztően bonyolult, méregdrága akció végén a Vulcan bombázó ledobta a bombáit: a jó célzásnak köszönhetően egyetlen bomba találta el a kifutópályát, ami egy akkora lyukat ütött az aszfaltba, hogy azt az argentinok másnapra kijavították.

HMS Sheffield

A HMS Sheffield modern romboló esete a háború egyik legnagyobb sokkja volt. Egy argentin repülőgép francia gyártmányú Exocet hajóellenes rakétát lőtt ki rá. A háború utáni vizsgálatok kiderítették, hogy a brit haditengerészet büszkeségét eltaláló rakéta robbanófeje valójában nem robbant fel.

De kezdjük a történetet az elején: A HMS Sheffield éppen rutinőrjáratot végzett. A csúcstechnológiás Type 42-es rombolókat arra tervezték, hogy a Sea Dart rakétáikkal légvédelmi pajzsot biztosítsanak a brit repülőgép-hordozóknak. A támadás pillanatában a Sheffield kapitánysága éppen műholdas kommunikációt (SATCOM) folytatott Londonnal. A hajó *„tervezési sajátossága”* miatt a műholdas adó-

antennája és a radarérzékelő rendszerek (UAA1) zavarták egymást. Hogy kommunikálni tudjanak a főhadiszállással, ideiglenesen le kellett kapcsolniuk az elektronikus korai riasztórendszert. A Sheffield így teljesen süket és vak maradt a radarhullámokra.

A közelben hajózó testvérhajó, a **HMS Glasgow**, nem telefonált, így a radarjai tisztán látták a hullámok felett alacsonyan száguldó két argentin Super Étendard vadászgépet. A Sheffield hadműveleti szobájában ülő ügyeletes tiszt egyszerűen figyelmen kívül hagyta a Glasgow vészjelzését, mert tapasztalatlansága miatt azt hitte, hogy az csak egy vaklárma, *„szellem-észlelés”*.

A lángoló HMS Sheffield D80, miután egy Exocet-rakéta eltalálta a Falklandi-szigeteki háború első napjaiban, 1982. május 4-én.

A későbbi titkosított brit haditengerészeti vizsgálatok (amelyeket csak évtizedekkel később oldottak fel) feltárták, hogy a Sheffield tisztjei elképesztően elbizakodottak voltak: A tisztek meg voltak győződve arról, hogy a hajójuk bőven kívül esik az argentin repülőgépek hatótávolságán. Azt a nem elhanyagolható katonai tényt ugyanis elfelejtették kalkulálni, hogy az argentinok képesek voltak a levegőben, repülés közben utántölteni a vadászgépeiket a KC–130-as tankergépekből, így sokkal messzebbre repülhettek, mint ami a brit kézikönyvekben szerepelt.

Amikor a két kilőtt francia gyártmányú Exocet rakéta közvetlenül a hullámok felett száguldott a Sheffield felé, a tisztek a parancsnoki hídon szabad szemmel is meglátták a közeledő csíkot. A hivatalos jelentés szerint a tisztek annyira megdöbbentek és megbabonázva nézték a feléjük tartó rakétát, hogy elfelejtették kiadni a riasztást.

Az egyik rakéta végül pont a konyha és a gépterem magasságában fúródott a hajóba. Bár a robbanófeje nem robbant fel, a rakétában maradt, ki nem égett hajtóanyag viszont brutális, megfékezhetetlen tüzet gyújtott. Ráadásul a hajó felépítményében rengeteg alumíniumot használtak, ami a pokoli hőségben maga is égni és olvadni kezdett, miközben a mérgező műanyag szigetelések

füstje megfojtotta a legénységet. A csúcstechnológiás hajót lényegében egy működésképtelen, besült rakéta égette porig.

HMS Antelope

A HMS Antelope fregattot 1982. május 23-án argentin Skyhawk gépek támadták meg, és két 450 kilós bombát dobtak rá. Az argentin pilóták olyan alacsonyan repültek, hogy a bombáknak nem volt idejük élesedni a levegőben. A két bomba egyszerűen átütötte a hajótestet, és felrobbanás nélkül megakadt a legénységi körletekben. A hajó megmenekült – gondolták.

Az éjszaka folyamán egy brit katonai tűzszerész csapat megpróbálta hatástalanítani az egyik bombát a hajó gyomrában. Egy speciális, távvezérelt, időzített gyújtó-vágó eszközt használtak. A mechanika azonban meghibásodott, és a tűzszerész kísérlet közben véletlenül aktiválta a bombát. A robbanás kettészakította a hajót, ami másnapra látványosan elsüllyedt. A brit hajót technikailag a saját tűzszerészeik robbantották fel véletlenül.

A HMS Antelope, miután végeztek a tűzszerészek

A brit haditengerészet legnagyobb „bálnamészárlása”

A brit flotta a háború alatt annyira rettegett a modern argentin tengeralattjáróktól (mint a San Luis), hogy a szonárkezelők pattanásig feszült idegekkel figyelték a vizet.

Több alkalommal is gyanús, mozgó víz alatti radarjeleket észleltek. A parancsnokság azonnal elrendelte a támadást: a **HMS Brilliant** fregattról és a helikopterekről méregdrága, önirányító torpedókkal és mélységi bombákkal gazdagon megszórták a tengert.

Miután a torpedók becsapódtak és felrobbantak, a felszínre úszó tetemekből kiderült a fájdalmas igazság: az argentin flotta helyett három bálnát sikerült megsemmisíteniük, akik gyanútlanul úszkáltak a hadműveleti zónában, és a szonárok tévesen ellenséges tengeralattjárónak érzékelték őket.

A legutóbbi bejegyzések a blogon

Ördögnyál (2026.10.07)
A Volga Atom és az atomautók elfeledett őrülete (2026.10.01)
Falkland háború (2026.09.29)
A jégbe fagyott időzített bomba: Novaja Zemlja (2026.09.23)
Whiskey on the rocks (2026.08.12)
A 18-as járat (2026.08.07)
Point Nemo (2026.08.04)
LAWS (2026.07.31)
Az Ozempic-háború (2026.07.22)
Fél óra még az életedből (2026.07.19)
A Te könyved milyen vastag? (2026.07.11)
Orwell elmaradt, a bürokrácia győzött (2026.07.05)
Az oroszok hibrid hadviselése a európai GNSS rendszer ellen (2026.06.27)
Ebolajárvány Kongóban (2026.05.28)
Amikor egy naperőmű teszi oázissá a sivatagot (2026.05.13)
Boeing 737 MAX / MCAS (2026.05.05)
Csernobil árnyéka: Negyven évvel a katasztrófa után (2026.04.26)
A Mars Climate Orbiter (MCO) program banális katasztrófája (2026.04.24)
Therac-25: A hibaüzenet, amit senki nem értett (2026.04.19)
Amikor a király a másodpióta (2026.04.17)
A világ legnagyobb városa, Csungking (2025.05.06)

2026/05/28 16:43

Ez egy elfeledett sarka a netnek, örülök, hogy sikerült elvetődnöd ide!

Továbbra is keresek megjelenési lehetőséget az írásaim számára. Ha esetleg van ötleted, oszd meg velem! Elérhetőségeim az Impresszumban találhatók.

A passport.blog jelenlegi egyetlen megjelenési lehetősége a Facebook. Ha értesülni szeretnél az új bejegyzésekről, kövesd a Bolyongó Facebook oldalt.

Ha szeretnéd a bejegyzést kinyomtatni, vagy önálló formában menteni, ennek a legegyszerűbb módja a PDF formába konvertálás. Ezt a jobb oldali, fentről negyedik (Adobe) ikonnal teheted meg.

Eddigi bejegyzések a bolyongó.hu-n

Az összes bejegyzés ABC-be rendezett indexe itt található. A blog helyekhez köthető bejegyzései a google.maps térképen is megtalálhatók: A világ valódi csodái. A mostanában a blogon megjelent írások a főoldalon jelennek meg.

2026/05/28 18:05

Források és hivatkozások

Aktuális politikai kontextus

- Reuters – Argentina accuses UN of ignoring rising tensions over Falklands (2026. szeptember)
- Al Jazeera – Milei says UN 'looking the other way' on Falkland Islands dispute
- Global Sanctions – Argentina introduces sanctions against oil companies in the Malvinas (2026. szeptember)
- Brussels Signal – Britain's defence secretary responds to Argentine sovereignty claims

Történelmi háttér és hadműveletek

- Wikipedia – Operation Black Buck: The Vulcan and Victor refueling chain strategy
- Vulcan To The Sky – The complex mid-air refueling relay of the RAF
- The Guardian – Declassified British Board of Inquiry report on the sinking of HMS Sheffield
- U.S. Naval Institute – The Legacy of the Exocet missile in the Falklands War

Technikai asszisztens: A bejegyzés megírásához a Gemini AI segítségét is igénybe vettem.

2026, 1982, Falkland-szigetek, Javier Milei, Anglia, Argentina, Las Malvinas, Leopoldo Galtieri, Margaret Thatcher, Nagy-Britannia, HMS Endurance, Déli-Georgia sziget, Rosario operation, HMS Sheffield, Mario Menéndez, Queen Elizabeth 2, Blowpipe-rakéta, FN FAL, HMS Cardiff, Black Buck, HMS Brilliant, háború, érdekes történet, történelem, tech, melléfogások, hajó, tenger

Bejegyzésmegtekintések száma: 283

From:
https://mail.bolyongo.hu/ - **bolyongó**

Permanent link:
https://mail.bolyongo.hu/doku.php?id=passport:falkland

Last update: **2026/09/28 19:33**